

דברים (420)

ישראל הכוונה פי חמש מאות מכל ישראל, ודיבורו של הקב"ה אפילו על תנאי אינו חוזר (ברכות ז.), וכיון שהתברך פעמים יש בידו אלף פעמים ככל ישראל, ואת זה נתן כעת לישראל.

ספר "שיח הפרשה"

וְהַדְבָּר אֲשֶׁר יִקְשֶׁה מִכֶּם... וְשִׁמְעֲתִיו (א.י.)
הרמב"ן אומר, שאם אדם מפקפק בדבר אם מותר לו לעשותו אם לאו, הרי קודם כל יסלק לחלוטין את נגיעתו העצמית, כאילו אין הדבר נוגע לו כלל וכלל, כי אז יוכל לברר את האמת, אם הדבר הוא לרצון השם יתברך אם לא. זהו פשוטו משל הפסוק: "וְהַדְבָּר אֲשֶׁר יִקְשֶׁה מִכֶּם", הדבר שיקשה מכם להכריע אם יש לעשותו אם לא, "תִּקְרְבוּן אֵלַי", תראוהו רק מנקודת המבט של רצון השם יתברך, ללא כל נגיעה עצמית, כי אז תגלו את האמת.

ספר "מענינה של תורה"

לא תגורו מפני איש כי המִשְׁפָּט לְאֻלֻּקִּים הוּא (י.י.)
כלומר אמר הגאון רבי ידידיה הלוי זילברמן, לא תגורו ולא תפחדו מפניו של האיש, מפני מראהו וחזותו, שנראה לך כתקיף וגבור כל יכול, אל תפחדו ואל תרתעו. ולפי זה ביאר להפליא את פשר הסמיכות לפסוק (יט): "וְנָסַע מִתּוֹכָם וַיִּלָּךְ אֶת כָּל הַמִּדְבָּר הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא הַהוּא", ופירש רש"י, שהיו בו נחשים כקורות ועקרים כקשתות, ולכאורה מהי השייכות בין פסוק זה, שבו משה רבינו מוסר לנו על מהלך המסע הגדול במדבר הגדול, לבין הציווי: "לֹא תִגְוְרוּ מִפְּנֵי אִישׁ", שמשם מזהיר את דייני ומנהיגי ישראל? אלא, להודיעך דאם עברנו את המדבר הגדול והנורא הזה, שהיו בו נחשים כקורות ועקרים כקשתות, ובעזרתו ובכוחו של ה' יתברך עברנו בו מללא מורא ופחד, בודאי שאין לפחד ולגור מפני אנשים תקיפים ואלימים, אפילו אם הם רוצים לנשוך כנחשים ולהטיל ארס כעקרים, צו הבורא הוא: "לֹא תִגְוְרוּ מִפְּנֵי אִישׁ כִּי הַמִּשְׁפָּט לְאֻלֻּקִּים הוּא", ואולוקים נצב בעדת קל!

ספר "ושלל לא יחסר"

וְתִקְרְבוּן אֵלַי כָּלְכֶם וְתֹאמְרוּ נִשְׁלַחָה אֲנָשִׁים לְפָנֵינוּ וְיִתְפָּרוּ לָנוּ אֶת הָאָרֶץ (א, כב)
פירש רש"י: ותקרבון אלי כולכם, בערבוביא, ילדים דוחפים את הזקנים, וזקנים דוחפים את הראשים. לימדה מכאן התורה לימוד נפלא והבחנה עצומה במעשי האדם אם הם רצויים או לאו. בני ישראל שבאו לבקש מרגלים לא היה בזה דבר לא טוב, שהרי משה

אֲחֵרֵי הַפֶּתוֹ אֶת סִיחֹן מֶלֶךְ הָאֲמֹרִי (ד.א)

התורה מדגישה לנו שאת כל דברי מוסר שנאמרו בפרשיות הבאות השמיע משה רבינו לפני עם ישראל, אחרי הכותו את סיחון וכו'. ללמדנו, שהרועה האמיתי מקדים להושיע את צאן מרעיתו מהצרה שבה הם מצויים, ורק אחר כך מתפנה לומר להם דברי מוסר. וכמדומני שזו דרך החינוך הטובה והיעילה ביותר. וכך ראוי שיעשה כל אב ומדריך כאשר הוא רואה דהבן או החניך, עשו דבר לא טוב, אבל במקביל הם גם זקוקים לישועה, יתעסקו לפני הכל בישועתם, וישתדל לעזור להם כמיטב יכולתו, ורק אחר כך ישמיע את דברי מוסרו באוזניהם.

רב זילברשטיין שליט"א בספרו "עלינו לשבח"

רַב לָכֶם שָׁבַת בְּהָר הַזֶּה (ו.א)

רבינו החזקוני תמה: הפרשה מתחילה בדברי תוכחותיו של משה רבינו ברמז, ולאחר מכן בגלוי. מה ראה אפוא משה רבינו להזכיר גדולתן וסגולתן של ישראל, שזכו בהר סיני לתורה ולמשכן לדיינים ולסנהדרין? והזכיר דברי הגמרא (שבת ל:): שלפני שהיה רבה פותח בדברי תורה היה אומר לתלמידיו מילתא דבדיחותא, והיו מחייכים, ולאחר מכן היה יושב באימה וביראה ופותח בשיעורו. ומדוע נהג כן? אלא שהאוירה המחוייכת גורמת קירוב הדעת, ועל ידו יישמעו הדברים ביתר תשומת לב וקירוב הלבבות. ואם יש ליצור קירוב הלבבות לפני הלימוד, על אחת כמה וכמה שיש ליצור אותו לפני אמירת תוכחה. כמה מחייבים דברים אלו, שהם תורת חיים.

ספר "מענין השבוע"

וְהִנֵּכֶם הַיּוֹם כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם לָרֹב (י.א)

כשם שהכוכבים נראים כגוף אחד, אבל לאמיתו של דבר כל כוכב הוא עולם בפני עצמו, כך הם ישראל, אע"פ שנראו כגוף עצום אחד של רבי רבבות, כל יחיד ויחיד היה עולם בפני עצמו.

ספר "מאורה של תורה"

ה' אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵכֶם יִסֵּף עָלֵיכֶם פָּכֶם אֶלְפִי (א.יא)

ברש"י: אמר להם זו משלי וכו'. יש לתמוה מהו "זו משלי", וכי מנין למשה אלף פעמים כנגד כל ישראל? מבאר ב"פנים יפות", שהשי"ת אמר למשה שני פעמים: "וַאֲעֲשֶׂה אוֹתָךְ לְגוֹי גָּדוֹל", פעם א' לאחר חטא העגל, ופעם ב' אחר חטא המרגלים, והרי אמרו חז"ל: מדה טובה מרובה ממדת פורענות חמש מאות פעמים (סוטה יא.), א"כ כל פעם שהתברך שיהיה זרעו יותר מכל

הסכים עם זה. וכן מצינו שיהושע שלח מרגלים כשנכנס לארץ ישראל, ולא היה בזה שום דבר גרוע. אמנם בכל המעשה אפשר שיצר הטוב הוא המוביל ואפשר שיצר הרע מוביל, אם יצר הטוב מוביל יצלח ואם לאו אחריתו מר. איך אפשר להבחין מיהו המוביל? גילתה לנו התורה כאן בפרשה, "וַתִּקְרְבוּן אֵלַי פְּלִקִּים" בערבוביא! כאשר המעשה נעשה בדחיפות ובבהילות, זהו סימן מובהק שנובע מצד הרע ואחריתו כשלון. אמנם מעשה הנעשה במתינות ובשיקול דעת הוא סימן כי יצר הטוב הוא המוביל ובו טמון הצלחה מרובה.

ספר "אוצרות התורה"

וּבִדְבַר הַזֶּה אֵינְכֶם מֵאֲמִינִים בְּה' אֱלֹדִיקִים (א.ל.ב)

ובדבר הזה, שהוא מבטיחכם להביאכם אל הארץ אינכם מאמינים בו (רש"י). מפני מה נחשבים ישראל כמי שאינם מאמינים בהקב"ה בענין ארץ ישראל? ה"פניני תורה", מבאר שעקרה של האמונה בה' חלה בדברים שאינם נראים לעין, וכאשר ענין כלשהו מקבל אישור על ידי ראיה בחוש, הרי שאין בו אמונה. לפיכך כשעמד משה ופרט לפניהם את כל האותות והמופתים שראו במצרים ובמדבר, הוסיף ואמר: "וּבִדְבַר הַזֶּה", בדבר שרואים אותו בחוש, וניתן להצביע עליו ולומר: "זה", "אֵינְכֶם מֵאֲמִינִים בְּה' אֱלֹדִיקִים", בכך אינכם נחשבים למאמינים. אמונה אמיתית בה' מביאה אתכם למצב שבו תלכו לכבוש את הארץ מבלי לראות אותה קודם, ותסמכו בכל לבבכם על אלוהיכם, "ההולך לפניכם בדרך לתור" (שם. לג.). וכל עוד אתם עצמכם בקשתם לראות זאת כמו עיניכם, עיניכם נחשבים למאמינים.

ספר "ומתוך האור"

וְלוֹ אֶתֶּן אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר דִּרְשָׁה בָּהּ (א.ל.ו)

צריך להבין מה ראתה התורה לכתוב "אֲשֶׁר דִּרְשָׁה בָּהּ", מה מקום יש לייחס את הדרך בחברון לכלב, הלא הוא דרך בכל הארץ?

אלא ביאר רבי גדליה אייזמן זצ"ל באופן מופלא: על האדם לדעת שהשעות האמיתיות בחייו שהם עיקר תכליתו בעולם, הם שעות הנסיון הקשות, שאם עומד בנסיון בהצלחה יהיה חזק ואיתן בכל חייו. שאר המרגלים הלכו בארץ ישראל כמו כלב, אך ההליכה לא מתייחסת אליהם, אלא רק לכלב, כי בהליכה זו בחברון באה לידי ביטוי הנסיון שלו להתרחק בעצמו מעצת המרגלים, לכן רק אליו התייחסה הפעולה של "אֲשֶׁר דִּרְשָׁה בָּהּ". יסוד גדול היה מורגל בפי המשגיח זצ"ל: "אם הולך אז לא הולך, ואם לא הולך אז הולך", היינו כל תכלית האדם בעולמו היא לעמוד בנסיונות ובקשיים, ואם מתנסה ועומד בהם, זו נקרא שהולך לו, אבל אם הכל הולך, אין לו קשיים, שעל קושי הוא מוותר מראש להלחם ולעמוד בנסיון, אז לא הולך, שכן לא יגיע לתכליתו, לעמוד בנסיון.

ספר "לתתן עליון"

הלכה: תשעה באב

תשעה באב שחל בשבת, ונדחה לאחר השבת, או שחל באחד בשבת, אוכלים בשר ושותים יין בסעודה המפסקת, ומעלה על שולחנו כסעודת שלמה המלך בשעת מלכותו. ואינו רשאי להמנע מאכילת בשר ושתיית יין מפני האבל. וצריך להפסיק סעודתו כמה דקות קודם שקיעת החמה.

רב עובדיה יוסף זצ"ל בספרו "חזון עובדיה"

פתגם: כגודל הקרבה, כך עוצם המריבה. ספר "שמחלה"

חקירה: כסף, קנין

שלושה צדדים: שהקונה יתן כסף, או שהמקנה יקבל כסף, או שהנתינת הכסף יוצרת חוב ממנו להשיבו וקונה את החפץ בתורת פרעון החוב (אכן האזל מכירה ב-ה, שיש למקנה כסף של הקונה. הגר"ש שקאפ קידושין ב: ע"י החוב. שם ט ד"ה וחי: גם שהמקנה יקבל וגם שלקונה יחסר. תורת הקנינים ח"א עמוד צט: רק קבלת המקנה או גם נתינת הקונה)

ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: אם אין אני לי

עשיר אחד שאל את רבי מאיר שפירא: בידוע, אדם המחזר על פתחי נדיבים לאסוף תרומות הריהו מעמיד פנים של עלוב ומסכן, לעורר רחמים, ואילו רבינו בבואו להתרים נדיבים לטובת הישיבה הריהו מופיע בכל הדרת כבודו וזקיפות קומתו, הכיצד? השיב לו רבי מאיר בבת שחוק: שנינו בפרקי אבות: אם אין אני לי מי לי וכשאני לעצמי מה אני. כלומר: אם אין אני אוסף תרומות, לי לעצמי אלא למען הישיבה הקדושה, אזי, מי לי, מי ידמה לי ומי ישווה לי. אבל כשאני לעצמי, כשאני אוסף לטובת עצמי אזי, מה אני, אינני אלא מסכן ועלוב.

ספר "חד וחלק" חלק א' (דף ק')

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, ראובן ישי בן מרצדס, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, פטריק יהודה בן גלדיס קאמונה, אברהם רפאל בן רבקה, מאיר חיים בן גבי זווירה, ראובן בן איזא, ויקטוריה שושנה בת גיוס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עוזיא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, ליאונרד דביה בת דבורה. **שלום בית:** גיולה חיה בת סופי לבנה ואילן יהודה יצחק בן סנדרה סולאנג. **דיווג הגון:** יוני מאיר משה בן אסתר, אילן אלי אהרן בן אסתר, קלואי אורה בת סופי לבנה, לולה לאה בת סופי לבנה, לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה, מרים בת רבקה. **הצלחה רבה בכל:** נאור דוד בן יעל דינה, ליטל בת יעל דינה, לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עוזיא וליאור עמיחי מרדכי בן גייל לאוני. **לעילוי נשמת:** שמעון וינסנט בן יוסף, ראובן בן חנינה, ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, גיא יונה בן לאה, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. משה בן מול פורטונה. אליהו בן מרים, נסים חי הוברט בן ג'ולי, ליליאן רוזה בת אוטה נגימה, דוד בן מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה. אפרת רחל בת אסתר ייח כוכבה, אברהם בן אליעזר, מלכה אנרייט מרוזקה, אנדרה סעידו בן פורטונה מסעודה, קרול מול אדסה בת גבי זרגונה, אברהם בן אסתר.

